

Lotta Hamari sd ym.

Lakialoite laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:n ja terveydenhuoltolain 57 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tässä lakialoitteessa ehdotetaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 8 §:n ja terveydenhuoltolain (1326/2010) 57 §:n muuttamista. Aloitteessa ehdotetaan säädettäväksi hoitotyön johtajan asemasta lakiin. Tämä tarkoittaa, että jatkossa lain mukaan hyvinvointialueen tulee nimetä lääketieteen ja sosiaalityön vastuuviranhaltijoiden lisäksi myös hoitotyön vastuuviranhaltija. Lakialoitteella pyritään vahvistamaan hoitotyön ja hoitotyön johtamisen asemaa Suomessa.

PERUSTELUT

Hoitotyön johtamisen asemaa ei ole kirjattu lakiin tasavertaisena sosiaalihuollon ja lääketieteen johtajan kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden uudistuksen jälkeen 21 hyvinvointialueelle ja Helsinkiin on siirtynyt erilaisia johtamisrakenteita ja -malleja. Hoitotyön johtamisen merkitystä palveluiden vaikuttavuudelle, laadulle ja kustannussäästöille ei kaikilla alueilla ymmärretä, ja siten hoitotyön johtamisen asemaa on heikennetty tai yritetty heikentää usealla alueella. Hyvinvointialueet ovat hakeneet säästöjä johtamisesta, ja säästöt ovat perusteettomasti kohdentuneet hoitotyön johtamiseen.

Sote-uudistuksen tavoitteena on palveluiden yhteensovittaminen, joka edellyttää monialaista johtamista. Hoitotyön ammatillinen johtaminen, työn ja toimintamallien kehittäminen ja valtakunnallisiin verkostoihin osallistuminen edellyttävät hoitotyön johtamista riittävillä valtuuksilla.

Hoitotyön henkilöstö edustaa suurinta ammattiryhmää sosiaali- ja terveystaloudissa. Hoitotyön profession johtajat tuntevat hoitotyön substanssin, ovat saaneet koulutuksen johtamiseen ja haluavat kehittää alaa. On vaikuttavuuden kannalta tärkeää, että Suomessa tunnustetaan ja tunnustetaan tämä resurssi. Tutkimusten mukaan panostamalla hoitotyön johtamiseen tuetaan työntekijöiden hyvinvointia ja jaksamista, turvataan henkilökunnan ammatillisen osaamisen kehittäminen systemaattisesti, parannetaan palveluiden laatua, lisätään hoitotyön veto- ja pitovoimaa, varmistetaan, että niukat resurssit hyödynnetään parhaalla tavalla, ja kehitetään palveluita näyttöön perustuen vastaamaan väestön tarpeita. Palveluiden integraation toteutumisen kannalta on oleellisen tärkeää, että hoitotyötä kehitetään hoitotieteelliseen tutkimukseen perustuen ja että näyt-

Lakialoite LA 19/2025 vp

töön perustuvaa työtä tuetaan kaikkien ammattiryhmien toimintakentässä palveluiden laadun ja vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Hoitotyön johtaminen vaatii oman tieteenalan koulutuksen saaneen ja substanssinsa tuntevan johtotehtävänsä lääketieteen ja sosiaalityön johtamisen rinnalle.

Yksityiskohtaiset perustelut

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Ehdotetaan lisättäväksi lain 8 §:n 3 momenttiin säännös siitä, että hyvinvointialueen tulee nimetä lääketieteen, hoitotyön ja sosiaalityön vastuuviranhaltijat. Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on varmistaa johtamisen monialainen asiantuntemus ja ammatillinen johtaminen hyvinvointialueilla. Vastuuviranhaltija johtaa tehtäväalueensa työn organisointia ja kehittämistä sekä sen yhteensovittamista toisten vastuuviranhaltijoiden tehtäväalueen kanssa. Sama henkilö ei voi olla useamman vastuualueen vastuuviranhaltija.

Laki terveydenhuoltolain 57 §:n muuttamisesta

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että terveydenhuollon toimintayksikössä on oltava vastaavan lääkärin lisäksi vastaava hoitotyön johtaja, joka johtaa ja valvoo hoitotyön ammatillisen laadun ja vaikuttavuuden kehittämistä. Sama henkilö ei voi yksikössä olla sekä vastaava lääkäri että hoitotyön johtaja.

Hoitotyön johtajan johtamis- ja valvontavastuu kohdistuu hoitotyön järjestämiseen sekä organisointiin ja kehittämiseen. Hoitotyön johtajan tulee valvoa, että hoitotyön järjestäminen perustuu näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin sekä tukee terveydenhuollon toiminnan laadukasta, turvallista ja asianmukaista toteuttamista. Ehdotetulla muutoksella ei muuteta vastaavan lääkärin tehtävää johtaa terveyden- ja sairaanhoitoa. Hoitotyön johtaja toimii vastaavan lääkärin rinnalla vastaten hoitotyön ammatillisesta johtamisesta, organisoinnista sekä näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin perustuvasta kehittämisestä ja tutkimuksesta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 8 §:n 3 momentti seuraavasti:

8 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisessa on oltava monialaista asiantuntemusta, joka tukee laadukkaiden ja turvallisten palvelujen kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä hoito- ja toimintakäytäntöjen kehittämistä. Tätä varten hyvinvointialueella on oltava lääketieteen, hoitotyön ja sosiaalihuollon vastuuviranhaltijat.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

terveydenhuoltolain 57 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 57 §:n 1 momentti seuraavasti:

Lakialoite LA 19/2025 vp

57 §

Vastuu toimintayksikön terveyden- ja sairaanhoidosta

Terveydenhuollon toimintayksikössä on oltava vastaava lääkäri. Vastaavan lääkärin on johdettava ja valvottava toimintayksikön terveyden- ja sairaanhoitoa. Toimintayksikössä on oltava myös vastaava hoitotyön johtaja, joka johtaa ja valvoo hoitotyön ammatillisen laadun ja vaikuttavuuden kehittämistä.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 18.6.2025

Lotta Hamari sd
Tuula Haatainen sd
Timo Harakka sd
Riitta Mäkinen sd
Kim Berg sd
Timo Suhonen sd
Maaret Castrén kok
Sari Sarkomaa kok
Aino-Kaisa Pekonen vas
Vesa Kallio kesk
Hanna Laine sd